

Святослав Бартош,
керівник юридичної
фірми «Vargen»

*Коментарі
та роз'яснення
щодо рішень
Антимонопольного
комітету України
про накладення
штрафів за недостовірне
маркування
алкогольної продукції*

«Батли» на ринку алкоголю, або Як АМКУ штрафує за недостовірне маркування продукції

До редакції нашого видання надійшов запит із проханням прокоментувати декілька рішень Антимонопольного комітету України:

1. АМКУ оштрафував трьох виробників алкогольної продукції за вчинення порушення, передбаченого ст. 15-1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Порушення полягало у розміщенні на етикетках алкогольної продукції позначення WHISKYE, що було розцінено як поширення інформації, яка вводить в оману.
2. Раніше АМКУ оштрафував ТОВ «Котнар-М» за порушення Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Підприємство використовувало для виробництва лікерів під позначенням O'DAILYS без згоди компанії R&A BAILEY&CO (Ірландія) назву й етикетку, що були схожі на назву й оформлення лікерів BAILEYS.

Позитивно, що читачі все частіше звертають увагу на випадки накладення Антимонопольним комітетом України штрафів за недостовірне маркування продукції. Такі штрафи бувають доволі значними, тому підприємцям потрібно бути обережними.

Ми вже детально розповідали про підстави й випадки, коли АМКУ штрафував підприємців за маркування, що вводить в оману споживачів (читайте у № 7 (2018), с. 74), тому в цьому матеріалі відповідь буде по суті конкретних справ, про які запитує читач.

Виробники «Віскі»

Антимонопольний комітет України 11 грудня 2018 року прийняв рішення у двох схожих справах, які пов'язані з виробництвом і реалізацією «Віскі» (схема 1).

Схема 1

Справи, які пов'язані з виробництвом і реалізацією «Віскі»:

рішення № 717-р стосувалося виробника ТОВ «Горобина» і дистриб'ютора ТОВ «ТД Ресурс»;

рішення № 716-р прийняте стосовно виробника – ТОВ «Буассон Еліт» Бельведер Груп» та дистриб'ютора ТОВ «Дрінк Дістрібушн Систем».

ТОВ «Горобина» займалося випуском настоянки зі смаком віскі. Однак те, що це настоянка, було вказано на зворотній етикетці буквами невеликого розміру. Натомість на лицьовій етикетці крупним шрифтом містилися наступні позначення: The finest, WHISKEY, ORIGINAL.

Споживач, який придбав таку настоянку, поскаржився в АМКУ, що його ввели в оману. Він думав, що купує віскі, а виявилось, що придбав настоянку.

ТОВ «"Буассон Еліт" Бельведер Груп» реалізувало напій з виразним написом на етикетці WHISKYE і написом «НАПІЙ АЛКОГОЛЬНИЙ МІЦНИЙ "ЗЕ ГЛЕН МОРРИС" ВІСКАЙ» (THE GLEN MORRIS, WHISKYE), який було виконано меншим шрифтом золотого кольору на світлому тлі.

ДОВІДКА

На той час законодавство не містило визначення поняття «віскі». Воно було закріплено тільки в ДСТУ 3297-95, який встановлює терміни та визначення основних понять у галузі лікєро-горілкової промисловості.

Відповідно до положень цього ДСТУ віскі – це настоянка міцністю 40-45% із характерним ароматом, виготовлена з витриманого в обвуглених всередині дубових бочках спирту-сирцю із зерна жита, кукурудзи та ячменю.

Продукція ТОВ «Горобина» і ТОВ «"Буассон Еліт" Бельведер Груп» не мала нічого спільного з таким визначенням, зокрема, вона не виготовлялася з витриманого в обвуглених усередині дубових бочках спирту-сирцю.

Антимонопольний комітет провів опитування споживачів і зробив висновки, що наявність маркування WHISKEY споживачі сприймають як інформацію про те, що вони купують саме оригінальний напій «віскі», і це надає перевагу виробникам такої продукції.

Зокрема, АМКУ зазначив, що стимулювання зацікавленості споживачів шляхом поширення неправдивої інформації про споживчі властивості, характеристики товару може надати неправомірні переваги на ринку та поставити підприємство у більш вигідне становище порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які діють на відповідному ринку.

ТОВ «Горобина» та «ТД Ресурс» реалізували тільки одну партію цієї продукції, тому і штраф на них наклали незначний: 28,9 тис. грн – на ТОВ «Горобина» і 41,6 тис. грн — на ТОВ «ТД Ресурс».

Натомість на ТОВ «"Буассон Еліт" Бельведер Груп» Антимонопольний комітет наклав значно більший штраф — 260,14 тис. грн. ТОВ «Дрінк Діс-трібушн Систем» вже було ліквідоване на дату винесення рішення, тому на нього штраф не накладали.

ДОВІДКА

Звертаю увагу, що у грудні 2018 року Верховна Рада України прийняла зміни до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» і на законодавчому рівні дала українське визначення «віскі».

Тепер це алкогольний напій міцністю 35-45% об'ємних одиниць з характерним ароматом, що виготовлений за коньячною технологією з витриманого в обвуглених всередині дубових бочках (ємностях із обвугленою дубовою клепою) зернового дистилляту.

Тому якщо ваш продукт відповідає такій технології, то можете сміливо на етикетці зазначати: «Віскі».

Справи ТОВ «Котнар-М»

У випадку ТОВ «Котнар-М» ситуація дещо відрізнялася. Це підприємство розпочало випуск лінійки лікерів O'DAILYS, яка схожа на аналогічну лінійку всесвітньовідомих ірландських лікерів BAILEYS. Схожість була у багатьох елементах: назві, кольорі та формі пляшки, формі та дизайні етикетки.

Українські представники й офіційні дистриб'ютори лікеру BAILEYS звернули увагу на такого конкурента і почали активно з ним боротися.

ДОВІДКА

Зокрема, представник виробника R&A BAILEY&CO подав позовну заяву до суду про визнання торгових марок O'DAILYS та Дейліс схожими з добре відомими BAILEYS, Бейліс та про заборону ТОВ «Котнар-М» використовувати такі позначення, а також про зобов'язання ТОВ «Котнар-М» усунути такі позначення з пляшок, сайтів, документації тощо.

Також вони звернулися із заявою до Антимонопольного комітету України, предметом якої були два порушення (схема 2).

 Схема 2

Порушення, що розглядалися Антимонопольним комітетом України:

Неправомірне використання у господарській діяльності без дозволу (згоди) міжнародною компанією R&A BAILEY&CO (Республіка Ірландія) назви й оформлення упаковки (етикетка і пляшка) лікерів O'DAILYS, що є схожими на назву й оформлення упаковки (етикетка та пляшка) лікерів BAILEYS, які міжнародна компанія R&A BAILEY&CO раніше за ТОВ «Котнар-М» почала використовувати в господарській діяльності, що може призвести до змішування з діяльністю міжнародної компанії R&A BAILEY&CO і, відповідно, є порушенням, передбаченим статтею 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Поширення неправдивих відомостей шляхом розміщення на веб-сайті відомостей про те, що лікер O'DAILYS Original є «Ірландським лікером», у той час як лікер O'DAILYS Original не має відношення до Республіки Ірландія.

АМКУ розглянув ці два порушення окремо і 13.12.2018 прийняв два рішення — № 720-р та № 721-р. Вони стосуються конкретної продукції.

Якщо узагальнити, то у справі № 721-р Антимонопольний комітет зробив висновок, що ТОВ «Котнар-М» дійсно використовує назву й оформлення етикетки і пляшки для своїх лікерів, які є схожими до ступеня змішування з відомими лікерами BAILEY». Натомість компанія R&A BAILEY&CO набагато раніше почала використовувати такий дизайн, зареєструвала права на торговельну марку та вклала значні ресурси в побудову та просування бренду BAILEYS. Таке порушення з боку ТОВ «Котнар-М» надає їм неправомірну перевагу на ринку.

”

Варто зазначити, що при розгляді цієї справи Антимонопольний комітет дуже детально аналізував дизайн продукції обох виробників, надав оцінку кільком висновкам експертиз, провів опитування серед споживачів і в цілому доволі ґрунтовно підійшов до аналізу всіх обставин.

Коштувало таке порушення ТОВ «Котнар-М» 3,35 млн грн штрафу.

Що стосується другого порушення — поширення неправдивих відомостей про товар, то тут все значно заплутаніше, рішення АМКУ вже не так логічно і детально мотивоване, як у попередній справі.

Спочатку Антимонопольний комітет перевіряв достовірність відомостей про ірландське походження лікеру O'DAILYS Original. Із усього ірландського, що було у цьому лікері, виробник зміг вказати тільки у складі напою ароматизатор «Ірландський», який виготовила австрійська компанія за власною рецептурою. Тому з Республікою Ірландія цей лікер нічого не пов'язувало.

ВАЖЛИВО

Річ у тім, що виробник і не вказував на самій пляшці, що лікер є ірландським. Така інформація була зазначена тільки на веб-сайті, який фактично був сайтом-двійником офіційного сайту виробника. Антимонопольний комітет тільки за деякими непрямими ознаками (однакові телефони, посилання, торгові знаки тощо) зробив висновок, що продукція на цьому сайті реалізується в інтересах ТОВ «Котнар-М».

Як на мене, така аргументація Антимонопольного комітету не дуже переконлива. У той же час ТОВ «Котнар-М» не надало жодного доказу, що воно вжило будь-які дії, направлені на припинення роботи такого сайту-двійника.

Крім того, у процесі розгляду справи АМКУ додатково виявив, що на лицьовій стороні пляшки на етикетках лікерів є позначення Chocolate, Hazelnut, Coffee і написи «ШОКОЛАДНИЙ крем-лікер», «ЛІСОВИЙ ГОРІХ крем-лікер». Хоча до складу цих лікерів такі складники як шоколад, кава чи лісовий горіх не входять, а є тільки відповідні ароматизатори.

АМКУ підтвердив свої висновки у попередніх справах, що у такому випадку виробник повинен зазначати, що продукт є не «шоколадний», а «з ароматом шоколаду».

На думку АМКУ, наявність позначень основних продуктів замість вказівки на їх ароматизатори вводить споживачів в оману і надає такому виробнику неправомірну перевагу перед іншими, які зазначають точну інформацію про свою продукцію.

Варто зазначити, що у цій справі АМКУ не провів опитування споживачів саме стосовно інгредієнтів «шоколад», «лісовий горіх» та «кава» у лікерах O'DAILYS і їхній вплив на вибір споживачів. Опитування стосувалось тільки інформації про ірландське походження такого лікеру.

Тим не менш, Антимонопольний комітет визнав ТОВ «Котнар-М» винним у порушенні статті 15-1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення неправдивих відомостей про товар, які можуть вплинути на намір споживачів щодо придбання такого продукту.

ДОВІДКА

За порушення статті 15-1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» АМКУ наклав на підприємство «Котнар-М» ще один штраф у розмірі 3,35 млн грн.

Підприємство може оскаржити таке рішення Антимонопольного комітету в суді. ■